

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce: **C. J. G. S.**, zastoupený JUDr. Pavlem Uhlem, Ph.D., advokátem se sídlem Kořenského 15, Praha 5, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské náměstí 2, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 10. 2011, č. j. 8 Ca 123/2008 - 36 - 39,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 19. 10. 2011, č. j. 8 Ca 123/2008 – 36 - 39, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy (dále jen „magistrát“) ze dne 10. 1. 2008, č. j. S-MHMP172236/2007, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu městské části Praha 5 ze dne 27. 3. 2007, č. j. G/1/05, jímž nebylo vyhověno stěžovatelově žádosti o vydání osvědčení o státním občanství České republiky podle ust. § 20 a § 24 zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 40/1993 Sb.“). Městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku uvedl, že ust. § 2 odst. 2 zákona č. 39/1969 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České socialistické republiky, ve znění zákona č. 124/1969 Sb. (dále jen „zákon č. 39/1969 Sb.“), nelze interpretovat tak, že by pro nabytí občanství jedné z republik postačovalo, aby na území této republiky měl poslední trvalý pobyt pouze jeden z rodičů matky stěžovatele.

Kasační stížnost podanou stěžovatelem proti tomuto rozsudku Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 25. 4. 2013, č. j. 7 As 33/2012 - 36. Toto své rozhodnutí odůvodnil tím, že za komunistického režimu nic na úrovni ústavního práva nebránilo zákonodárci proti vůli jednotlivce jeho státoobčanský status modifikovat. Příslušná právní úprava poskytovala československému státnímu občánovi, který nenabyl občanství žádné z republik, velmi komfortní

a časově neomezenou možnost vyhnout se vyloučení ze svazku s Československou socialistickou republikou prohlášením. Navíc se nejednalo o zbavení československého státního občanství v pravém slova smyslu. Československý státní občan, který nenabyl občanství žádné z federativních republik, totiž nemohl své československé státní občanství svému potomku „předat“ jeho narozením, jelikož nebyl schopen mu „předat“ občanství žádné z republik. Jako nedůvodnou posoudil Nejvyšší správní soud také námitku rozporu federálního a republikových zákonů o státním občanství s tehdejší ústavní úpravou i s hodnotami, na nichž je založena ústavní úprava státního občanství od roku 1991, resp. 1993. Stížní důvod týkající se domovského práva, který nebyl uplatněn v žalobě, vyhodnotil Nejvyšší správní soud jako nepřípustný podle ust. § 104 odst. 4 s. ř. s.

Ústavní soud nálezem ze dne 1. 10. 2014, sp. zn. I. ÚS 2486/13, uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu zrušil, protože podle jeho názoru bylo porušeno základní právo stěžovatele garantované čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, když se Nejvyšší správní soud nezabýval námitkou týkající se domovského práva. Státoobčanský svazek je totiž tím nejzákladnějším právním vztahem, na základě něhož je teprve možno posuzovat, podle kterého právního řádu budou další právní vztahy, do nichž daná osoba vstoupí, posuzovány. Právě výjimečná povaha státního občanství společně s dalekosáhlými důsledky zbavení státního občanství, s historickou zkušeností České republiky a se specifiky řízení ve věcech státního občanství vyžaduje v případě možného zásahu do čl. 12 odst. 2 Ústavy přezkum námitek, které mají oporu ve skutkovém stavu zjištěném v řízení před městským soudem, vznesených stěžovatelem až před Nejvyšším správním soudem, a to bez ohledu na znění ust. § 104 odst. 4 s. ř. s. Ústavní soud však neshledal důvodné stěžovatelovy námitky, že správní orgány i soudy interpretovaly ust. § 2 odst. 2 zákona č. 39/1969 Sb. příliš restriktivním a formalistickým způsobem. Jazykový, logický, systematický i teleologický výklad tohoto ustanovení svědčí ústavní stížností napadeným závěrům. Za situace, kdy zákon č. 39/1969 Sb. v ust. § 3 zmírňuje dopady ust. § 2 odst. 2 tím, že umožňuje zvolit si české republikové občanství prohlášením, nelze ust. § 2 odst. 2 vykládat jinak než restriktivně. Navíc stěžovatelova matka nebyla zbavena československého státního občanství, nýbrž jí pouze nebylo přiznáno občanství republikové, které však mohla kdykoliv až do konce účinnosti zákona č. 39/1969 Sb. nabýt prohlášením podle ust. § 3 tohoto zákona. Zásada *ius sanguinis* nefunguje vždy bezvýhradně ani v řadě současných ústavních demokracií a prolomení bezvýhradnosti zásady *ius sanguinis* tak nelze považovat *a priori* za protiústavní ani prizmatem současného ústavního pořádku České republiky. Posuzovanou úpravu tak nelze považovat za zjevnou nespravedlnost minulého režimu. Ústavní soud také zdůraznil, že stěžovatel je občanem Chile, nikdy nebyl apatridou a v důsledku rozhodnutí českých správních orgánů a soudů se ani apatridou nestal. Dokonce mohl kdykoliv získat státní občanství České republiky prohlášením (srov. § 6 odst. 6 zákona č. 40/1993 Sb.). Není tedy pravdou, jak tvrdí stěžovatel v ústavní stížnosti, že mu české státní orgány znemožnily žít v České republice jako její občan. Požadavek zřeknutí se jiného státního občanství sám o sobě však Ústavní soud neposoudil jako extrémně rozporný s principy spravedlnosti, ačkoliv tento požadavek není zcela v souladu s trendem v členských zemích Evropské unie. Podle Ústavního osudu nemá stěžovatel ani funkcionální státní občanství ve smyslu čl. 12 odst. 2 Ústavy.

Po vydání nálezu Ústavního soudu doplnil stěžovatel svou kasační stížnost. V tomto doplnění pouze rozvedl svá předchozí tvrzení a upozornil na několik pochybení, kterých se podle jeho názoru dopustil Ústavní soud. Ohledně otázky ochrany materiálního a funkcionálního občanství vycházel Ústavní soud ze skutkového stavu, který nebyl pro účely této otázky dostatečně zjištěn. Tato právní otázka přitom nebyla předmětem procesního diskursu a v řízení se objevila až na samém konci a stěžovatel na ni nemohl skutkově a ani právně reagovat. Stěžovatel namítal, že jeho matce české státní orgány osvědčení o státním občanství České republiky nikdy nerevokovaly. Považují ji za českou občanku, aniž by provedla volbu českého

občanství, minimálně od roku 2000. Má dokonce český cestovní pas, který užívá. Ve stejném právním postavení jako stěžovatelova matka je i jeho sestřenice. Dále stěžovatel poukázal na to, že na jeho případ se právní možnost volby nevztahovala. Podle čl. 11 chilské ústavy je totiž možné se zříci chilského občanství pouze tehdy, má-li už zříkající se osoba jiné občanství a tuto skutečnost doloží. Stěžovatel má za to, že je zde prostor, aby soud v následném řízení, kdy je tento omyl odstraněn, aplikoval úvahu o nezbytné spravedlnosti výsledku na takto doobjasněný skutkový stav. Skutečnost, že babička stěžovatele byla československou státní občankou, vyvolává paradoxně jeho horší státoobčanské postavení, než kdyby byla cizinkou. K posuzované situaci by nikdy nedošlo, pokud by stěžovateli prarodiče nebyli sezdáni. Pokud stát nemá právo někoho, koho považoval po nějakou dobu za občana, znenadání považovat za cizince, stejně tak nemá právo ztížit něčí postavení pouze z toho důvodu, že jeho babičku, kterou považoval po celý její život za cizinku, začne více než dvacet let po její smrti považovat za občanku a popře tak její materiální status cizince. Podle stěžovatele je třeba na právo nahlížet konsistentně. Buď k němu přistupujeme konzervativně a přiznáme absurdně občanství a přiznáme současně i ochranné prvky s ním související a statuty na ně navazující, nebo k němu přistupujeme moderně a dojdeme k závěru, že státní občanství, které bylo zcela nenaplněné a nikdy neevidované a neznámé, nemůže zhoršit právní situaci potomstva, z čehož pak plyne, že toto potomstvo má materiální právo na aplikaci ust. § 17 odst. 2 zákona č. 39/1969 Sb. V obou případech je výsledkem konstatování existence českého státního občanství stěžovatele, kdežto nepřípustnou kombinaci nesourodých postupů aplikovat nelze. Stěžovatel se pokoušel v soudním řízení argumentovat principem *in dubio pro mitius*, kdežto v řízení před Ústavním soudem argumentoval obecnou spravedlností. V tomto směru je argumentačně vyčerpán a již nic nového vymyslet nedokáže. Pouze tedy prosí Nejvyšší správní soud, aby na věc nahlížel z odstupu a prizmatem obou posledně zmíněných principů.

Nejvyšší správní soud je povinen ve své další rozhodovací činnosti respektovat zřetelně argumentačně vyjádřený právní názor Ústavního soudu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 7 Afs 115/2008 - 80, a ze dne 12. 6. 2009, č. j. 7 Afs 114/2008 - 92). Nejvyšší správní soud proto, vázán právním názorem Ústavního soudu vysloveným ve zrušujícím nálezu, přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Svůj nárok na české státní občanství dovozuje stěžovatel od své matky, která podle jeho názoru získala státní občanství narozením, a to buď na základě ust. § 2 odst. 2 ve spojení s § 17 odst. 2 zákona o č. 39/1969 Sb., anebo, alternativně, na základě domovského práva její matky, tj. stěžovatelovy babičky.

Podle obsahu správního spisu se stěžovatel narodil dne... v Argentině. Jeho otec C. F. G. R. byl v té době státním občanem Chile. Stěžovatelova matka I. E. S. se narodila v roce... v Chile, měla československé státní občanství, které nabyla narozením po svém otci O. S. a nikdy neměla trvalý pobyt na území České republiky. Její otec O. S. odešel do ciziny asi v roce 1935 a byl sčítán v obci K., okres P. Její matka T. S., roz. S. R. T., na území České republiky nikdy nepobývala.

Podle ust. § 2 odst. 2 zákona č. 39/1969 Sb. československý státní občan, který se narodil v cizině, je státním občanem republiky, byl-li k 1. lednu 1969 přihlášen k trvalému pobytu na jejím území. Jestliže nebyl přihlášen k trvalému pobytu na území republiky ani na území Slovenské socialistické republiky, je státním občanem republiky, měl-li, popřípadě jeho rodiče, před odchodem do ciziny, na jejím území poslední trvalý pobyt.

K námitkám, ve kterých stěžovatel vytýká Ústavnímu soudu nedostatečné nebo chybné posouzení některých skutkových otázek, uvádí Nejvyšší správní soud následující.

Skutečnost, že osvědčení o státním občanství České republiky vydané matce stěžovatele bylo později českými státními orgány revokováno, zmínil Ústavní soud v kontextu rozsáhlejší argumentace, jejímž nosným bodem není revokace osvědčení, nýbrž nedostatek osobního vztahu stěžovatele k jednání českých státních orgánů, tedy že stěžovatel nikdy nebyl beneficiářem funkcionálního občanství. Podle Ústavního soudu stěžovatel nemůže dovozovat žádná práva ani legitimní očekávání na vydání osvědčení o státním občanství České republiky z toho, že bylo takové osvědčení vydáno jeho matce. Vzhledem k tomu, že se stěžovatelem Česká republika nikdy nenakládala jako se svým občanem, není ani nutné zabývat se dobou faktického nakládání, která je nezbytnou podmínkou poskytnutí ochrany podle čl. 12 odst. 2 Ústavy. Zda bylo osvědčení vydané stěžovatelově matce následně revokováno či nikoliv, není ve výše uvedeném směru rozhodné. Případné pochybení Ústavního soudu, na které stěžovatel poukázal, tak nemůže mít vliv na rozhodnutí ve věci samé.

Stěžovateli lze jednoznačně souhlasit, že nekonsistentní rozhodování státní správy není nijak žádoucí. Ovšem jak vyplývá ze spisu i z tvrzení stěžovatele, správní orgány vydaly v roce 2000 osvědčení o státním občanství jeho matce a sestřenici a následně ve věci stěžovatele dospěly k odlišnému právnímu hodnocení rozhodujících skutkových okolností. Spíše než o nekonsistentní rozhodovací praxi se jedná o posun v rozhodování, kterému nelze bránit, je-li podložen zásadními důvody. Jiná situace by nastala, pokud by správní orgány rozhodovaly podle své libovůle, bez řádného vymezení důvodů rozhodnutí nebo na základě argumentů, které lze objektivně považovat za naprosto nedostatečné nebo celkem nepochopitelné. Nejvyššímu správnímu soudu nepřísluší spekulovat o důvodech, proč nedošlo k revokaci osvědčení vydaného stěžovatelově matce, ovšem v jejím případě, stejně jako v případě stěžovatelovy sestřenice, lze přinejmenším uvažovat o faktickém nakládání jako s občanem a vzniku důvodů ochrany funkcionálního občanství z důvodu dlouhodobosti tohoto nakládání. V odlišném zacházení se stěžovatelem a jeho příbuznými v rovině státoobčanské, k němuž v současnosti podle stěžovatelova tvrzení dochází, nelze bez dalšího spatřovat znaky nezákonnosti či protiústavnosti.

Nejvyšší správní soud neshledal ani důvodu, aby se odchýlil od závěru Ústavního soudu, že stěžovatel a jeho matka mohli nabýt státní občanství prohlášením podle ust. § 6 odst. 6 zákona č. 40/1993 Sb. Podle tohoto ustanovení si mohou potomci fyzické osoby, která byla k 31. 12. 1992 státním občanem České a Slovenské Federativní Republiky, ale neměla ani státní občanství České republiky, ani státní občanství Slovenské republiky, v linii přímé, kteří nabyli zletilosti, zvolit státní občanství České republiky prohlášením pouze za předpokladu, že nemají jiné státní občanství.

Požadavek zachování jediného občanství lze považovat za tradiční, byť se od něj současná úprava státního občanství v moderních státech odklání. Vzestupná tendence uznávání dvojího občanství je však jevem teprve posledních dvou desetiletí. Právní úprava v souvislosti s pozbyváním státního občanství České republiky prohlášením neumožňovala pozbytí státního občanství České republiky těm státním občanům České republiky, kteří žádali o udělení cizího státního občanství, a právní řád cizího státu zpravidla vyžadoval prokázání pozbytí dosavadního státního občanství, neboť zákon č. 40/1993 Sb. umožňoval platně se vzdát prohlášením státního občanství České republiky až poté, kdy státní občan České republiky toto cizí státní občanství nabude, a nemůže tak učinit před jeho nabytím. Tento problém, který zmiňuje i důvodová zpráva k zákonu č. 183/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů, jenž od koncepce jednotného občanství ustupuje, je také důvodem, proč se mezi státy rozvinula

dlouhodobá praxe, kterou lze považovat za obecně známou. Ta spočívá v tom, že doklad o pozbytí občanství nepředkládá cizinec při podání žádosti, neboť získat takový doklad by s ohledem na Úmluvu o omezení případu bezdomovectví zpravidla ani nebylo možné, protože stát jej nevydává, dokud nebude mít jistotu, že jeho občan získá občanství jiného státu. Teprve v případě, že se správní orgán rozhodne státní občanství udělit, usnesením řízení o žádosti přeruší a vyzve žadatele k předložení dokladu o pozbytí původního občanství. V usnesení o přerušení zároveň vyjádří tzv. příslib udělení státního občanství. S tímto dokladem se cizinec obrací na stát, jehož je státním občanem, se žádostí o pozbytí tohoto občanství. Po získání dokladu o pozbytí a jeho předložení je občanství cizinci uděleno. Z existence této obecné praxe nepovažuje Nejvyšší správní soud za prokázané, že ji ve stejné či podobné podobě zavedlo také Chile. Odkaz na znění části chilské ústavy nepovažuje Nejvyšší správní soud za dostatečný k vyvrácení této domněnky. Stěžovatel ani nikdy nenamítal, že by byl v postupu podle ust. § 6 odst. 6 zákona č. 40/1993 Sb. neúspěšný z důvodu obstrukcí na straně chilských správních orgánů.

Pro posouzení dané věci je nicméně podstatné, že Ústavní soud ve svém nálezu uvedl, že požadavek zřeknutí se jiného státního občanství sám o sobě v současnosti nepovažuje za extrémně rozporný s principy spravedlnosti. Svůj závěr o správnosti interpretace ust. § 2 odst. 2 zákona č. 40/1993 Sb. opřel zejména o tři dílčí závěry, které obstojí i bez ohledu na průběh řízení o zbavení občanství v Chile v návaznosti na českou úpravu nabývání občanství prohlášením podle ust. § 6 odst. 6 zákona č. 40/1993 Sb., která reflektuje rozpad federace a nad rámec dalších způsobů nabývání občanství přiznává možnost nabytí občanství i potomkům státních občanů České a Slovenské Federativní Republiky, kteří neměli občanství České republiky ani státní občanství Slovenské republiky. Je tomu tak z důvodu, že tito státní občané se v důsledku politického rozhodnutí ocitli na cizím státním území, resp. stali se cizinci v místě svého trvalého pobytu. Citovaná úprava je tak úpravou v určitém směru doplňkovou, zavedenou teprve zákonem č. 194/1999 Sb., kterým se mění zákon č. 40/1993 Sb. Argumentace Ústavního soudu v bodě 51 jeho nálezu má proto podobně doplňkovou pozici k argumentaci předchozí. Nejvyšší správní soud tak neshledal důvodné stěžovatelovo tvrzení, že skutkový stav, který Ústavní soud vedl k závěru, že výsledek řízení ve věci stěžovatele nebyl obecně nespravedlivý, je ve skutečnosti zcela jiný.

Co se týče námitky domovského práva, stěžovatel poukazoval na to, že současně s občanstvím nabyla jeho babička v roce 1943 rovněž domovské právo v obci K., politický okres P. Má-li správní orgán za to, že oba rodiče stěžovatelovy matky byli od svého sňatku československými občany, tak platí, že měli i domovské právo na území dnešní České republiky. V takovém případě pak stěžovatelova jeho matka nepochybně spadá pod definici ust. 2 odst. 2 zákona č. 39/1969 Sb., a to zejména za situace, kdy právo v době, kdy stěžovatelův dědeček opustil Československo nebo kdy se oženil, neznalo pojem trvalý pobyt.

V době, kdy se tak stalo, neexistoval právní institut trvalého pobytu, ale pouze právní institut domovského práva, který historicky trvalému pobytu předcházel. Lze dovodit, že stěžovatelova babička nabyla sňatkem domovské právo na území dnešní České republiky. Domovské právo bylo podle zákona č. 105/1863 ř. z., o domovském právu, který byl účinný do roku 1949, institutem příslušnosti k obci, tj. právem zdržovat se ve své domovské obci. Tomuto právu odpovídaly i některé povinnosti obce, především v rovině chudinského zaopatření a zaopatření ve stáří. Zákonem č. 174/1948 Sb., o zrušení domovského práva, bylo domovské právo zrušeno a podle ust. § 2 odst. 4 tohoto zákona byla podmínka domovského práva, na kterou bylo podle některého předpisu vázáno určité oprávnění, až na přechodné výjimky, nahrazena podmínkou československého státního občanství. Tím došlo k přesunu primárního vztahu jednotlivce ze vztahu vůči obci ke vztahu vůči státu. Je tedy patrná souvislost mezi domovským právem a československým státním občanstvím.

Evidence obyvatel v dnešním pojetí souvisela na počátku 20. století spíše se sčítáním lidu a soupisem majetku, od kterého se pak odvozovala případná práva či povinnosti. Vycházela z nařízení ze dne 15. 2. 1857, č. 33 ř. z., o hlášení, ve znění nařízení ze dne 15. 1. 1860, č. 20 ř. z., a předpisů podle něho vydaných. Komplexní úprava v podobě zákona č. 51/1935 Sb., o hlášení pobytu, nenabyla účinnosti, neboť nebylo nikdy vydáno prováděcí vládní nařízení. Teprve zákon č. 52/1949 Sb., o hlášení obyvatelstva a o povolování pobytu cizincům, přinesl výraznější změnu. Prováděcí vyhláška č. 448/1949 Sb., o hlášení obyvatelstva, pak stanovila jak pobyt trvalý, tak i přechodný. Institut domovského práva tak v posuzovaném období s institutem trvalého pobytu blízce souvisel, neboť umožňoval, zejména na úrovni obcí, sledovat počet obyvatelstva, jeho pohyb a příslušnost k jednotlivým obcím. Dále je patrné, že ust. § 2 odst. 2 zákona č. 39/1969 Sb. konstruuje vazbu trvalého pobytu na občanství republiky, tedy identifikuje vztah ke státu i v evidenci obyvatele. Tím je dána další podobnost s domovským právem.

Nicméně i pokud by Nejvyšší správní soud přisvědčil stěžovateli, že lze zaměnit podmínku trvalého pobytu za podmínku domovského práva, neznamenalo by to, že stěžovatelova matka na základě ust. § 2 odst. 2 zákona č. 39/1969 Sb. nabyla občanství České socialistické republiky. Co se týče případu upraveného ve větě první citovaného ustanovení, je podmínkou nabytí občanství republiky přihlášení k trvalému pobytu na území republiky k 1. 1. 1969. Je zřejmé, že tento případ směřuje nikoliv na osoby, kterým někdy v minulosti svědčil trvalý pobyt na území republiky, ale na osoby, které tohoto institutu ke dni 1. 1. 1969 aktivně využívaly. Tuto podmínku nespĺňovali ani prarodiče, ani matka stěžovatele. Stěžovatelova matka tak nemohla nabýt občanství podle ust. § 2 odst. 2 věta první zákona č. 39/1969 Sb. Ust. § 2 odst. 2 věta druhá zákona č. 39/1969 Sb. pak spojuje nabytí občanství s podmínkou, že československý státní občan, popřípadě jeho rodiče, měl na území republiky poslední trvalý pobyt před odchodem do ciziny. Babička stěžovatele nikdy do ciziny neodešla, protože pobývala výhradně v cizině. Nemohla tudíž stanovenou podmínku splnit, a to ani ve vztahu k domovskému právu. Proto ani stěžovatelova matka nemohla nabýt občanství podle ust. § 2 odst. 2 věta druhá zákona č. 39/1969 Sb.

Nejvyšší správní soud tedy ohledně interpretace pojmu rodiče v ust. § 2 odst. 2 zákona č. 39/1969 Sb. setrval na závěrech, ke kterým dospěl již v rozsudku ze dne 25. 4. 2013, č. j. 7 As 33/2012 - 36, a které potvrdil v nálezu ze dne 1. 10. 2014, sp. zn. I. ÚS 2486/13 i Ústavní soud. Stěžovatel nemůže dovozovat své státní občanství od své matky, která toto státní občanství narozením podle ust. § 2 odst. 2 ve spojení s § 17 odst. 2 zákona č. 39/1969 Sb. nenabyla. Aby osoba nabyla občanství České socialistické republiky, museli mít oba rodiče československého státního občana před odchodem do ciziny na jejím území poslední trvalý pobyt. To znamená, že každý z jeho rodičů musel mít na území České socialistické republiky aspoň po určitou dobu trvalý pobyt, přičemž u obou musela být splněna podmínka, že jde o poslední trvalý pobyt rodiče na území Československé socialistické republiky. Na tomto závěru nic nemění ani existence domovského práva prarodičů stěžovatele, neboť nejsou splněny další podmínky pro nabytí státního občanství stanovené v ust. § 2 odst. 2 zákona č. 39/1969 Sb.

Apel stěžovatele na to, aby se Nejvyšší správní soud přiklonil k těm výkladovým variantám, které svědčí ve prospěch závěru, že je státním občanem českého státu, předpokládá, že existuje možnost dvojího výkladu zákonných podmínek nabývání občanství. Tak tomu ovšem v dané věci není a Nejvyšší správní soud proto neshledal prostor pro uplatnění zásady *in dubio pro mitius* nebo principu obecné spravedlnosti. Při posuzování, zda fyzická osoba je či byla českým, resp. československým, státním občanem, bude vždy postupováno podle právních předpisů účinných v době, kdy mělo dojít k nabytí nebo pozbytí českého, resp. československého, státního občanství. Očekávání stěžovatele nebylo, a ani být nemohlo,

takové povahy, aby nepřiznání státního občanství, respektive nevydání osvědčení o státním občanství, bylo v rozporu s principem obecné spravedlnosti. Jak uvedl Ústavní soud, podobnou úpravu občanství nelze mít za zjevnou nespravedlnost minulého režimu, která by dnes nepochybně v testu ústavnosti neobstála. Výsledek aplikace státoobčanských norem, které reflektují historický vývoj, nepovažuje Nejvyšší správní soud za perzekuci ve vztahu ke stěžovateli, který nespadá do žádné z kategorií potomků československých emigrantů, jimž by zákonodárce přiznával výhodnější postavení a nárok na české občanství.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle ust. § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl. O kasační stížnosti rozhodl bez jednání v souladu s ust. 109 odst. 2 s. ř. s., neboť neshledal důvody pro jeho nařízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle něhož, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, jež důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. ledna 2015

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu